

# *Beleidsplan BFVW 2019-2023*



**BondFriezeVogelWachten**

Labadistendyk 2  
8637VJ Wiuwert  
0582504388  
info@bfw.nl  
KVK 40001439  
RSIN 805142563  
NL82RAB00356254844

**Samenstelling bestuur d.d. 10-3-2019:**

Voorzitter: Frans Kloosterman  
Secretaris: Marijke Rijkema  
Penningmeester: Wybe de Jong  
Overige bestuursleden:  
Henk Kalsbeek, Doede Kooistra, Henk Minkes, Titus Sijmonsma, Jacob van der Wal.

*Het bestuur werkt op vrijwillige basis. In de statuten is de handelingsbevoegdheid van de bestuursleden opgenomen.*

# Inhoudsopgave

<b>Missie en visie</b>	4
<b>Inleiding</b>	5
<b>De Bond Friese VogelWachten</b>	6
<b>Thema natuur</b>	8
Biotoop	8
Predatie	10
Aaisykje	11
<b>Thema organisatie</b>	13
Samenwerken	14
Communicatie	15
Jeugd en educatie	16
Organisatie van de nazorg	17
Organisatie van de broedzorg	18
Versterken monitoring	18
Ondersteuning wachten + besturen	19
<b>Verbinden van de lokale vogelwachten en de vrijwilligers</b>	20

## **MISSIE**

De BFVW verbindt de vogelwachten in Fryslân die samen één grote passie delen; de enorme liefde voor de natuur en met name de vogels daarin. Die liefde drijft ons om die kostbare natuur te koesteren en te beschermen.

## **VISIE**

De BFVW beschermt de vogels en hun leefgebied in Fryslân, we benutten kansen om de teruggang van de (weide)vogels te keren. De BFVW pakt de belangrijkste bedreigingen voor de (weide)vogels, zoals verlies van biotoop en toenemende predatie, in Fryslân aan. De BFVW maakt de Fryske samenleving bewust van het feit dat ook zij actief kan bijdragen aan de bescherming van vogels. De BFVW is het kenniscentrum voor monitoringsgegevens en beschermingsmaatregelen voor vogels in Fryslân



Kievit in vlucht

## Inleiding

Vogels en Fryslân zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De Bond Friese VogelWachten (BFVW) maakt zich sterk om onze vogelrijke provincie blijvend een thuis of pleisterplaats te laten zijn voor alle soorten vogels, waarbij de nadruk ligt op de weidevogels. Onze 3500 vrijwilligers zetten zich ieder jaar weer met hart en ziel in om de vogels te beschermen, te monitoren en nesten foerageergelegenheid te bieden.

Voor u ligt ons beleidsplan voor de komende vijf jaren. Dit plan zet onze koers uit voor 2019 tot en met 2024. Als Bond hebben we te maken met veel verschillende partijen op diverse onderwerpen die allemaal te maken hebben met vogels en hun leefomgeving. Deze onderwerpen zijn in twee thema's uit te splitsen. Ten eerste het thema natuur waarbinnen onderwerpen vallen die alles

te maken hebben met de ons omringende natuur en de vogels die daarin leven. Het tweede thema is onze organisatie waarin onderwerpen een plaats vinden die gaan over de organisatie van onze Bond en de verbinding en ondersteuning van de 110 bij ons aangesloten lokale vogelwachten. In dit plan gaan we eerst in op het ontstaan van de BFVW en wat onze centrale opdracht is. Vervolgens behandelen we de beide thema's die we uitsplitsen naar de diverse onderwerpen.



Kuiken zwarte stern



# De Bond Friese VogelWachten

**Al tijdens de WOII werden de eerste vogelwachten in Fryslân opgericht. De mensen achter deze wachten maakten zich zorgen over het voortbestaan van de weidevogels vanwege het overmatig oogsten uit de natuur dat tijdens de oorlog werd gedaan als aanvulling op het karige voedselrantsoen van die dagen. Men had geen probleem met het oogsten op zich, maar vond dat dit binnen bepaalde kaders geplaatst moest worden om de soorten te beschermen. Enkele jaren na de oorlog, in 1947, verenigden de lokale vogelwachten zich in een overkoepelende bond, de Bond Friese VogelWachten.**

Op dit moment zijn er 110 lokale vogelwachten aangesloten bij de BFVW. In totaal zijn er voor de verschillende taken zo'n 3500 vrijwilligers actief. De lokale vogelwachten worden door de BFVW vertegenwoordigd in allerlei provinciale overlegverbanden. Bovendien verzamelt de BFVW de gegevens die door de vogelwachten worden aangeleverd. De lokale vogelwachten behouden hierbij hun zelfstandige status. Over onderwerpen die alle wachten aangaan wordt gestemd op de Algemene Ledenvergadering (ALV) die jaarlijks op de eerste vrijdag van maart wordt gehouden.

Vanuit de statuten is de opdracht van de BFVW het beschermen van de flora en fauna in Fryslân, met name de avifauna. Dit houdt in dat we ons bezig houden met de bescherming van alle natuur in Fryslân en ons daarbij vooral richten op de bescherming van vogels. Belangrijkste speerpunt hierbij zijn van oudsher de weidevogels, maar we richten ons ook steeds meer op andere soorten. Onder natuur verstaan wij alles wat groeit en bloeit, binnen en buiten de speciaal daarvoor ingerichte reservaten, ook zeker de agrarische natuur. Op het terrein van de weidevogels is de BFVW immers al jaren de stem van de vogels en hun beschermers.

De vogels hebben in de huidige maatschappij op allerlei manieren te lijden van menselijk handelen. Dit handelen brengt veranderingen in het Fryske landschap en milieu teweeg. De BFVW staat

voor een verstandig omgaan met de kostbare natuur om ons heen. We mogen een onderdeel van die natuur zijn, mogen er tot op zekere hoogte en daar waar het kan, ook uit de natuur oogsten. Daarbij heeft de mens een verantwoordelijkheid tot beschermen van de natuur. Wij zijn van mening dat juist doordat er door menselijk handelen onbalans is ontstaan in de ecologische verbanden, de mens de verantwoordelijkheid op zich moet nemen om die onbalans voor zover mogelijk op te heffen.

De opdracht tot bescherming van de weidevogels vervullen wij doordat onze vrijwilligers de nesten en broedparen in kaart brengen, zodat er een goed beeld ontstaat van de verspreiding op dat moment. Door de realtime registratie met zowel onze eigen registratieapp als onze registratiesite kunnen deze gegevens door boeren en agrarische collectieven gebruikt worden om hun beheer aan te passen. Is aanpassing van de werkzaamheden niet mogelijk, dan gaan onze vrijwilligers op pad met diverse materialen om de nesten tegen de werkzaamheden te beschermen. Te denken valt hierbij aan nestbeschermers tegen vertrapping door vee en nestkappen tegen vernietiging door sleepslangmestinjectie.

Andere soorten vogels worden onder andere beschermd door op maat gemaakte nestgelegenheden aan te bieden. Ook worden sommige soorten vogels geringd om ze te kunnen volgen

om op die manier meer kennis op te doen van hun leefgewoontes. Verder spreken we gebruikers en beheerders van terreinen en gebouwen (particulieren, instanties en overheden) aan op hun verantwoordelijkheid en zorgplicht richting de vogels.

Onze ambitie is om dé monitoringsorganisatie van Fryslân te zijn en daarmee het kenniscentrum als het gaat om omvang en verspreiding van de vogelpopulaties. De vogelwachten, de collectieven, andere natuurorganisaties en ook particulieren kunnen bij ons terecht met vragen

over vogels en manieren om hen te beschermen. Naast het beschikbaar stellen van kennis werken we ook samen met anderen aan het naleven van de zorgplicht, de daadwerkelijke verbetering van de leefomgeving van vogels en de bescherming tegen predatoren.

In 2017 is op initiatief van de BFVW de stichting Agrarisch Natuurfonds Fryslân opgericht. Deze stichting heeft als opdracht om gronden in Fryslân aan te kopen, dan wel de zeggenschap erover te verwerven, een weidevogelvriendelijke inrichting hiervan te behouden of te verkrijgen en ze vervolgens weidevogelvriendelijk te laten beheren door pachtboeren. Een tastbare manier om het Fryske fjild te behouden voor de weidevogels en onze vrijwilligers te laten genieten van deze pareltjes.



Kruidenrijk biotoop met hoge waterstand

## Biotoop

### Weidevogels

De weidevogels komen voor steeds grotere uitdagingen te staan. Door verslechtering van de leefomgeving en door een toename van predatoren wordt het steeds moeilijker voor de weidevogels om jongen groot te brengen. De populaties lopen in omvang terug door deze problemen. De BFVW maakt zich sterk om dit tij te keren. We streven naar veranderingen in het Fryske landschap die ten gunste komen aan de weidevogels. Door de ruilverkavelingen die in de vorige eeuw zijn uitgevoerd en de intensivering van de landbouw waardoor het grondgebruik sterk is veranderd, is het beschikbare areaal dat broedgelegenheid voor weidevogels biedt sterk verminderd. Daarnaast heeft de omzetting van agrarische naar natuurgronden tot gevolg gehad dat diverse, voor weidevogels geschikte, broedlocaties verloren zijn gegaan. Wij zijn van mening dat het open weidelandschap weer meer geschikt gemaakt moet worden voor de flora en fauna en daarmee ook voor de weidevogels. De maatregelen die hiervoor het meest nodig en geschikt zijn, zijn de volgende:

- verhogen van het waterpeil,
- creëren van mozaïek (mix van kruidenrijk grasland, beweiding en gefaseerd maaien) op boerengrond,
- openheid in het landschap terugbrengen in de

van oudsher open gebieden door opruimen van opslag en bosschages.

De BFVW zal haar netwerken gebruiken om deze veranderingen op gang te brengen en te houden. Op daarvoor geschikte agrarische gronden streven wij ernaar om in samenwerking met de boeren te komen tot een weidevogelplan voor het boerenbedrijf. In zo'n weidevogelplan geeft de boer aan hoe het bedrijf circa 10% van het bedrijfsoppervlakte weidevogelvriendelijk gaat beheren. Dit kan door de invoering van randenbeheer op het hele bedrijf toe te passen. Bij randenbeheer worden de slootkanten van de percelen niet bemest en later gemaaid. In combinatie met een verhoging van het waterpeil in de sloten ontstaan er zo kruidenrijke randen die voedsel en beschutting bieden aan de weidevogels en hun kuikens. Een andere mogelijkheid is om 10% van







Koolmees met rups

de oppervlakte, bijvoorbeeld minder rendabele percelen, te benutten voor de aanleg van (griepel)plasdrassen omringt met kruidenrijke percelen. Een plus kan hierin bereikt worden als boeren aangrenzende gronden op gelijke wijze beheren, waardoor grotere aaneengesloten weidevogelgebieden ontstaan. Boeren die nu al meewerken in het ANLb-systeem (agrarisch natuur- en landschapsbeheer) kunnen hun inspanningen voor dit beheer onderbrengen in het weidevogelplan. Een dergelijk plan kan dienen als invulling van de verandering, transitie, die in de landbouw is ingezet. We zien dat het Maatschappelijk Verantwoord Boeren dat wij al vele jaren bepleiten, nu zijn plaats begint te krijgen onder namen als NatuurInclusieve Landbouw en Kringlooplandbouw. Wij zullen onze contacten met boerenorganisaties en grondeigenaren blijven aanspreken om deze transitie in grondbeheer en -gebruik te stimuleren en te promoten.

Naast de biotoopveranderingen op het boerenland streven wij ook naar een verandering in het gebruik van natuurgronden. We zullen onze contacten met andere natuurorganisaties en met de provincie inzetten om de verruiging van het landschap op voor weidevogels geschikte natuurgronden te stoppen en waar mogelijk te doen keren. Hiervoor is het noodzakelijk dat de provincie de doelstellingen van deze terreinen wijzigt en

ook hier volop inzet op de weidevogels. De huidige teruggang in weidevogelpopulaties rechtvaardigt aanpassing van natuurdoelen in deze terreinen. Door een aangepaste bemestingsgraad wordt de verzuring van de grond tegengegaan en ontstaat op de van oudsher druk bezette weidevogelgronden weer een biotoop dat voldoende voedsel (insecten, wormen en andere ongewervelden) voor de weidevogels zal aantrekken en voortbrengen.

### **Andere vogelsoorten**

Het veranderende landschap heeft verder invloed op andere soorten vogels dan weidevogels. Zo is voor zang- en roofvogels het landschap in het Noorden en Westen van de provincie toegankelijker geworden door de aanplant van zogenaamde ruilverkavelingsbosjes. Moerasvogels profiteren van de uitbreiding van natuurgronden met de bestemming wetland. Ganzen gedijen op de eiwitrijke raaigrasvelden en zien kans hun jongen groot te brengen in de wetlands. Aan de andere kant is de verwaarlozing of kap van boomsingels in de Friese Wouden een bedreiging voor allerlei soorten zangvogels, zoals holenbroeders. Door de moderne wijze van huizenbouw en -renovatie krijgen spreeuwen, mussen en zwaluwen weinig gelegenheid meer om te nestelen onder de dakpannen of tegen de gevel. De achteruitgang van de insecten is voor de insectenetende vogels een groot gevaar. Bovenstaande is slechts een greep uit de gevolgen die ons menselijk handelen heeft op het voortbestaan van diverse vogelsoorten. De BFVW adviseert (gevraagd en ongevraagd) overheden en bouwbedrijven over mogelijkheden om nestgelegenheid te behouden of te vervangen. Het is op veel locaties mogelijk om kunstnesten te plaatsen ter vervanging van natuurlijke nestgelegenheid, deze kunstnesten kunnen ook via de BFVW worden aangeschaft. Verder spannen onze vrijwilligers zich op vele manieren in om allerlei soorten vogels een betere kans op overleving te geven.



Blauwe reiger met eendekuiken

## Predatie

### Weidevogels

Een grote bedreiging voor de weidevogels en hun kuikens is de toename van het aantal predatoren op het boerenland. Fryslân blijkt inmiddels een uitermate geschikte leefomgeving te zijn geworden voor roofdieren die hier voorheen nauwelijks in staat waren te overleven. Dit heeft onder meer te maken met het verlagen van het waterpeil in grote delen van onze provincie. Onder andere vos en steenmarter hebben heel Fryslân tot hun verblijfplaats gemaakt. Onderzoeken hebben aangetoond dat de geluiden uit het veld over een alarmerende toename van predatie van weidevogeleieren en -kuikens maar al te waar zijn. Fryslân heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de populatie grutto's. Onze provincie vormt het kerngebied van hun leefgebied, een teruggang hier, leidt onherroepelijk tot een terugloop van de totale Europese populatie. Ook andere weidevogels zijn voor een groot deel afhankelijk van de omstandigheden op het Fryske platteland. De BFVW is daarom voorstander van een stevige aanpak van die predatoren. De provinciebrede ontheffing die geldt voor afschot van de vos moet er ook komen voor de steenmarter. Deze soorten zijn voor hun voortbestaan niet

afhankelijk van de Fryske populatie, maar kunnen terugvallen op stevige populaties elders in Nederland en Europa. De BFVW is verder van mening dat het grote aantal verwilderde katten in het veld een grote druk legt op het voortplantingssucces van de weidevogels. Bestrijding van verwilderde katten is om deze reden absoluut noodzakelijk. Wij zullen vanuit ons Bondsbureau medewerking verlenen aan onderzoeken op het gebied van predatie en we roepen de aangesloten vogelwachten op om op alle mogelijke legale manieren bijstand te verlenen aan plaatselijke jagers, zodat de stand van vos, zwarte kraai, verwilderde kat en steenmarter onder controle komen en blijven. Ook experimenten met predatievrije weidevogelzones zullen wij ondersteunen. Daarnaast initieert de BFVW onderzoek naar het inzetten van broedmachines om eieren uit te broeden en vervolgens de kuikens in een beschermde omgeving tot vliegvlug te laten opgroeien. Deze kuikens hebben meer kans om groot te worden doordat de twee grootste gevaren, predatie en voedseltekort, hierbij omzeild worden. Bij positieve onderzoeksresultaten zal de BFVW zich inspannen om de broedmachines in de praktijk in te zetten.



Steenmarter

### Andere vogelsoorten

Predatie vormt ook een bedreiging voor water- en tuinvogels. Merels lijken bijvoorbeeld erg gevoelig te zijn voor predatie door de steenmarter en eenden zijn buit voor de vos. De BFVW zal ook op dit terrein meewerken aan onderzoeken om de omvang van de predatie in kaart te brengen. Een aparte rol spelen de roofvogels. We constateren een toename van soorten als kiekendieven en buizerds in Fryslân, terwijl dit tegelijk een nieuw probleem voor grondbroeders vormt, met name wat betreft de kuikenoverleving. De BFVW is van mening dat daar waar flinke populaties van weidevogels bestaan en in kansrijke gebieden voor weidevogels de vestiging van roofvogels (en andere predatoren) moet worden voorkomen. Te

denken valt aan het verwijderen van rietkragen en nestbomen. Ook het schudden van eieren ter voorkoming van uitbreiding van populaties roofvogels in weidevogelgebieden is een te onderzoeken optie. Gezien de kleiner wordende populaties van weidevogels en de groeiende populaties van roofvogels moeten we daar waar de weidevogels nog wel talrijk zijn deze weidevogels ondersteunen, de roofvogels moeten in die gebieden daarvoor wijken. In andere gebieden zijn de roofvogels zeer welkom. Onze werkgroep uilen zorgt daar voor nestkasten voor kerkuilen en ringt de jonge vogels. Roofvogelvervolgning zoals die in eerdere jaren wel eens heeft plaatsgevonden keuren wij ten stelligste af.

## Aaisykje

De BFVW heeft een historie waarin de traditie van het aaisykjen altijd een belangrijke rol heeft gespeeld. Deze traditie komt voort uit de band van de Friezen met de natuur om hen heen. Andersom zorgt het aaisykjen er voor dat die band van generatie op generatie kan worden overgedragen.

We gaan als Bond uit van het wise-use principe, waarbij er kortstondig uit de natuur geoogst mag worden, indien er vervolgens langdurig wordt beschermd. Hierbij moet er ecologisch verantwoord met de natuur worden omgegaan. De afgelopen decennia is het aaisykjen regelmatig





Broed Ijpaaien

onderwerp geweest van discussie. De Bond signaleert ook bij de achterban een verschuiving van de standpunten binnen deze discussie. De juridische uitdagingen rondom dit onderwerp hebben er in geresulteerd dat er de afgelopen jaren door de provincie geen ontheffing meer is uitgegeven om te aaisykjen in Fryslân. Wel is de traditie van de eerste eieren in stand gebleven. Het eerste ei en het eerste jeugdei van de provincie Fryslân worden nu symbolisch aangeboden aan de Commissaris van de Koning, de vindere worden gehuldigd en ontvangen de Sulveren Lijp of het Sulveren Polske. Evenzo worden de eerste eieren van de gemeentes symbolisch aangeboden aan de burgemeesters waarbij de vinder een oorkonde ontvangt. De eieren worden niet meer daadwerkelijk meegenomen, maar blijven in het nest liggen. Hoewel deze ceremonies slechts een fractie vertegenwoordigen van het daadwerkelijke aaisykjen zal de Bond zich inzetten om de traditie op deze manier in stand te houden. Het hoofdbestuur zal jaarlijks besluiten of zij een ontheffing voor het aaisykjen zal aanvragen. Hierbij zal bij de invulling van de vorm van zo'n ontheffing rekening worden gehouden met de wensen van de achterban. Zo zal de ontheffing

moeten passen bij de beleving van de mensen in het veld. De kwaliteit van deze veldbeleving gaat nadrukkelijk voor de kwantiteit van een aantal eieren. Een ontheffing vormgeven zal zorgvuldig moeten worden aangepakt, omdat de veldbeleving in verschillende delen van Fryslân anders is, we streven ernaar om hierin de juiste, gezamenlijke, toon te vinden. Ontwikkelingen in de wetenschap en jurisprudentie op dit vlak zullen door de commissie juridische zaken en onderzoek op de voet worden gevolgd.



Kievitskuiken





Ijsvogel met visje

### Samenwerken

De afgelopen jaren zijn de weidevogels in Fryslân uitgegroeid tot een veelbesproken onderwerp. De noodzaak tot een veranderde aanpak wordt nu gevoeld door zowel burgers en overheden als boeren en terreinbeherende organisaties (TBO's). De BFVW wil de kennis die zij in de afgelopen decennia heeft opgedaan in het veld ten dienste stellen van de discussies rondom die noodzakelijke veranderingen. We zijn vertegenwoordigd in diverse samenwerkingsverbanden. In het Olterterpoerlis zijn alle partijen die in Fryslân iets met de weidevogels van doen hebben aanwezig, het is daarmee een belangrijk advies gevend orgaan richting de Provincie. De provinciale weidevogelcoördinator, in de persoon van een van onze Bonds bureau-medewerkers, is hierbij vanzelfsprekend nauw betrokken. Het project Grutsk op ús Greidefûgels is opgestart door de Provincie en wordt door ons

geleid. In dit project werken we samen met boerenorganisaties om het bewustzijn en de kennis bij boeren en loonwerkers te vergroten en ze praktische hulpmiddelen aan de hand te doen. We zijn lid van de Fryske Milieufederatie, waarin diverse natuurorganisaties op allerlei terreinen met elkaar verenigd zijn. Landelijk nemen we deel aan het overleg van de weidevogelcoördinatoren van de provincies, onder leiding van Landschappen NL. Naast samenwerking in deze verbanden streeft de BFVW ernaar om de banden met diverse (provinciale) natuur- en boerenorganisaties aan te halen, om zo gezamenlijk te komen tot een verbeterde situatie voor de vogels. Tot slot werken we met diverse commerciële partijen samen om te komen tot een verhoging van de kwaliteit van onze data en een verbetering van onze dienstverlening.



## ***Communicatie***

In de huidige tijd is het niet meer mogelijk om als organisatie te functioneren zonder professionele en eigentijdse communicatiemiddelen. Belangrijke hulpmiddelen naar buiten toe zijn de website en social media naast het tijdschrift Vanellus en andere papieren boodschapdragers. De Bond communiceert met haar wachten

- in persoon
  - o door individuele gesprekken,
  - o tijdens de ALV en regionale - en thema-avonden
- telefonisch
- per mail
- via de nieuwsbrief.

De weg naar modernisering van deze middelen is reeds ingeslagen en zal de komende jaren worden voortgezet.



## Jeugd en educatie

Van oudsher werd de liefde voor de natuur op een heel vanzelfsprekende manier overgedragen van de ene generatie op de andere. Van die vanzelfsprekendheid is in de huidige maatschappij niet veel meer over. Toch is het essentieel dat er voldoende draagvlak in de samenleving bestaat om natuurbeschermingsmaatregelen door te voeren. De BFVW zal zich daarom inzetten om mensen van alle leeftijden in contact te brengen met de natuur en de kennis van vogels aan hen overdragen. We vinden het belangrijk dat mensen zich in de natuur kunnen begeven zodat zij deze optimaal kunnen beleven. We stimuleren de aangesloten vogelwachten om een jeugdcoördinator aan te wijzen die voor de plaatselijke jeugd contactmomenten met de natuur organiseert. Onze commissie educatie organiseert samen met een lokale wacht onze traditionele Jeugdfûgelwachtdei, daarnaast worden er excursies en cursus-

sen georganiseerd. Verder zullen er gastlessen worden gegeven op scholen en toolboxmeetings op loonbedrijven. Onze registratieapp is tegen een redelijke vergoeding beschikbaar om in te zetten als leerhulpmiddel. Verzoeken tot informatie van scholieren zullen we over het algemeen honoreren, stagiaires van het HBO zijn van tijd tot tijd welkom.

Scholekster met kuiken



Grutto



Slechtvalk geringd

## Organisatie van de nazorg

Onze commissie Nazorg coördineert en organiseert de weidevogelmonitoring en -bescherming in Fryslân. De voorzitter van deze commissie is lid van het hoofdbestuur, zodat er langs korte lijnen gecommuniceerd kan worden. De uitvoering ligt bij de vrijwilligers (nazorgers) van de lokale vogelwachten. Om de inzet van al deze nazorgers in goede banen te leiden bestaat er een getrapte organisatie.

De nazorger is de vrijwilliger in het veld. Hij of zij kent het gedrag van de weidevogels en kan de nesten en broedparen in kaart brengen. Hulpmiddelen bij de invoer zijn de BFVW-registratieapp en de site [bfvwregistraasje.frl](http://bfvwregistraasje.frl). Indien nodig plaatst de nazorger in overleg met de boer nestbeschermingsmiddelen. Gedurende het seizoen worden alarmtellingen uitgevoerd waarbij de alarmerende ouderparen geteld worden. Dit is een indicatie voor de hoeveelheid paren met jongen die er in een gebied zijn. De nazorgers van een wacht worden begeleid door een of meerdere nazorgcoördinatoren. Zij delen de nazorgers in, voorzien hen van de noodzakelijke hulpmiddelen, zorgen voor vervanging bij bijvoorbeeld ziekte en houden overzicht over de ingevoerde gegevens van de lokale vogelwacht. De vogelwachten zijn per rayon gegroepeerd en in ieder rayon ondersteunt een gebiedscoördinator de nazorgcoördinatoren van de wachten. De gebiedscoördinator is contactpersoon voor het agrarisch collectief dat in dat rayon gaat over het agrarisch natuurbeheer. Verder signaleert de gebiedscoördinator problemen en hiaten in de tellingen en lost in

samenwerking met de wachten deze problemen op. Het Bondsbureau heeft de functie van provinciale weidevogelcoördinator en stuurt de gebiedscoördinatoren aan en voorziet hen van de hulpmiddelen die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taak. Ook onderhoudt de weidevogelcoördinator contact met de overkoepeling van de agrarische collectieven, het Kollektieven Beried Fryslân. De weidevogelcoördinator overlegt verder met collega's in andere provincies.

Deze getrapte organisatie is noodzakelijk om de kwaliteit van de nazorggegevens te waarborgen en grip te krijgen op de enorme omvang van de inspanning die ieder jaar weer in het veld wordt geleverd. De BFVW ondersteunt de nazorgers met trainingen en cursussen. Onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn vogelgedrag, soortenkennis, predatieherkenning, alarmtellen en communicatie met de boer.

We streven naar een hoge kwaliteit van gegevenslevering, zodat onze data geschikt zijn voor gebruik ten behoeve van agrarisch natuurbeheer en voor onderzoek over onderwerpen als populatieomvang, effectiviteit van beheertypen en predatie.



Eitjes koolmees in kast



## Organisatie van de broedzorg

---

Onze commissie Broedzorg verenigt diverse vogelwerkgroepen en de broedzorgafdelingen van de lokale vogelwachten. De werkgroepen, die elk hun eigen specifieke soort vogel hebben omarmd, monitoren en beschermen de vogels en bieden nestgelegenheid. Er wordt samengewerkt met andere (landelijke) organisaties. De voorzitter van de commissie is een lid van het hoofdbestuur van de BFVW, dit om de communicatielijnen kort te houden. Er worden door leden van de commissie en haar werkgroepen allerlei soorten nestkasten geplaatst om de teruggang van natuurlijke nestelgelegenheid op te vangen. Voor de Zwarte

Stern (Blaustirns) worden nestvloten uitgelegd in daarvoor geschikte wateren. Diverse soorten roofvogels en uilen worden al jarenlang geringd en geregistreerd. De BFVW zet in op continuering en uitbreiding van de werkzaamheden. Wij streven naar een broedzorgafdeling bij iedere lokale vogelwacht, geleid door een broedzorgcoördinator, zodat provinciebreed gemonitord kan worden wat de stand van de diverse vogelpopulaties is. De BFVW zorgt voor de beschikbaarheid van allerlei nestbeschermingsmiddelen voor de broedzorgers in het veld.



Groene specht



Bontbekplevier op het nest

## **Versterken monitoring**

Onze ambitie is om dé monitoringsorganisatie van Fryslân te zijn op het gebied van vogels, met de nadruk op weidevogels. Om dit mogelijk te maken is een digitaal systeem ingericht waarin de vele vrijwilligers hun gegevens kunnen invoeren. De vrijwilligers van de commissie automatisering leveren een onmisbare bijdrage aan de monitoring,

zij houden ons systeem up-to-date en verbeteren dit waar mogelijk. Ons systeem kan op grotere schaal worden ingezet, in andere provincies en voor andere diersoorten en we zullen dit systeem dan ook promoten als de mogelijkheid zich voordoet.

## **Ondersteuning wachten + besturen**

We zijn een vereniging met diepe wortels in de Fryske Mienskip. In vrijwel alle dorpen of groepen van dorpen in Fryslân functioneert een lokale vogelwacht. Voor de uitvoering van de werkzaamheden, maar ook voor een zo groot mogelijk draagvlak, zijn deze wortels uiterst belangrijk. In de hele maatschappij blijkt het echter lastiger te worden om de verenigingen draaiende te houden. De huidige maatschappij biedt weinig ruimte en tijd aan personen om zich voor een tijd te verbinden aan een bestuur of andere vrijwilligerstaak. De BFVW faciliteert haar vogelwachten daarom bij het zoeken naar nieuwe (bestuurs)leden.

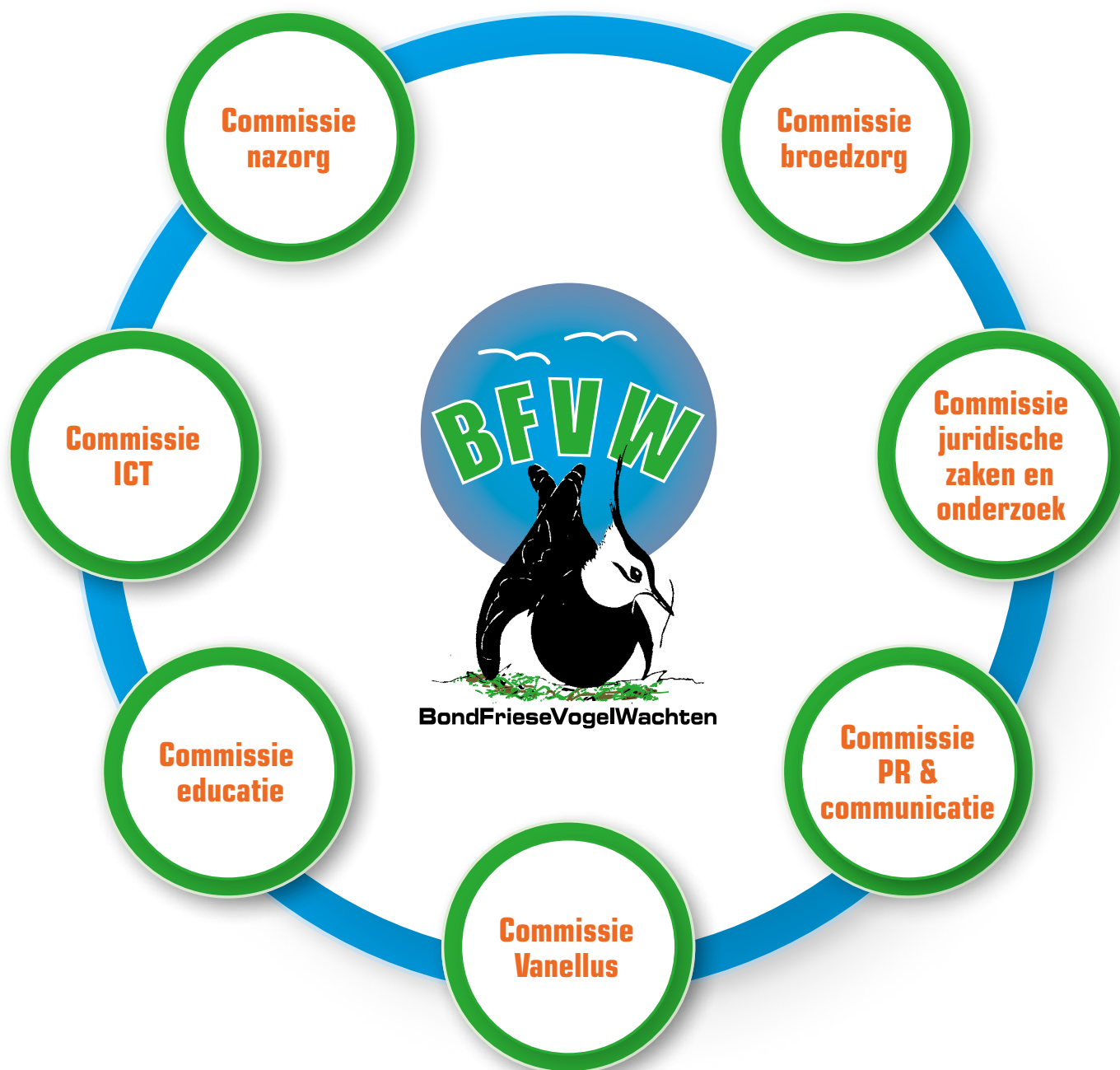
Onze commissie wachtondersteuning ondersteunt wachten in zwaar weer tot ze weer op eigen kracht verder kunnen. Ook worden er pools opgezet waarbij vrijwilligers zich kunnen aanmelden om buiten hun eigen wachtgebied een deel van de nazorg en/of broedzorg op zich te nemen. Wachten die problemen krijgen door een teruglopend vrijwilligersbestand kunnen een beroep doen op deze vliegende brigades. Verder faciliteert de Bond de wachten middels een website waarop voor iedere wacht een eigen ruimte is om zich op te presenteren.

## ***Verbinden van de lokale vogelwachten en de vrijwilligers***

Zoals gezegd vinden wij het netwerk van vogelwachten die onze achterban vormt zeer waardevol. Als Bond zorgen we daarom voor contactmomenten waarbij wachtbestuurders, commissieleden en andere vrijwilligers elkaar kunnen ontmoeten. De BFVW organiseert hiervoor jaarlijks rayonvergaderingen, een noflike jûn en

diverse thema-avonden en -dagen. We stimuleren de vogelwachten onderling goede contacten te onderhouden, zowel om te leren van elkaars successen als om de onderlinge band te versterken. Ook initiatieven van lokale vogelwachten om zich te verbinden met andere plaatselijke verenigingen ondersteunen we van harte.

# Organigrammen van de BFVW en haar commissie en werkgroepen







**Foto's:**

Wiebe Palstra, Henk Bootsma en Jappie Seinstra

**Opmaak:**

Grafische groep Van der Eems